

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ A
NEJLEPŠÍ ČESKÝ
TÝDENÍK NA
ZÁPADNÍM
BIALE
K. S. D.
Evropská
Společnost

TÝDENNÍ
POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING
MEDIUM IN THE
GREAT NORTHWEST

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT NO. 150, AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF OMAHA, NEB. By order of the President. A. S. BURLERSON, Postmaster General.

ZALOŽEN R. 1888. ROČNÍK 48.

OMAHA, NEBR., DNE 29. LEDNA, 1919.

ČÍSLO 28.

Polská vojska poražena byla Čechy u Bohumína

Československá vojska zmocnila se Bohumína na pomezí Polsko-českém

**Bohumín je důležitým železničním uzlem a leží v
území bývalé koruny české.— Manuel se
vrátil do Portugalska.**

Amsterdam, 27. ledna. — Československá vojska dobyla na Polském město Bohumína po prudkém boji, dle zprávy sem došlo. Bohumín, polsky Bogumín a německy Oderberg, je městem o 1.500 obyvatelích, ležícím na pravém břehu Odry, na pomezí slezsko-pruském.

V Bohumíně před válkou byl vřehní celní úřad. Je to důležité železniční středisko, odkud vycházejí tratě přes Těšín a průmysk Jablunkovský na Košice do Uher, přes Bílsko do Halice, na Opavu a Olomouc a konečně do bývalého pruského Slezska na Ratibor a Vratislav. Pánství Bohumínské bylo postupně v držení českých i polských šlechticů a od r. 1844 je vlastněno baronem Rothschildem.

Jako železniční středisko má město toto velkou důležitost a Československo právem činí si na něj nárok, jakkoliv jeho obyvatelstvo je smíšené a Češi jsou tu v menšině. V městě bydlí asi 600 Poláků, asi stejný počet Němců a zbytek tvoří Češi.

Zpráva o dobytí Bohumína československým vojskem po prudkém boji znamená, že žádosti československé vlády, aby Poláci dobrovolně vyklidili území, na které nemají práva, nebylo vyhověno. Znamená také nepochybně, že Poláci vytlačeni byli z důležitých uhelných pánví a železných hutí, jež náležají se dále na jih od města, na Ostravsku. Československá vláda protestovala proti jich obsazení Poláky a když všechny snahy po dohodě selhaly, rozhodla se nepochybně obhájit svoje spravedlivé nároky brannou mocí.

Berlínský Vorwaerts v komentáři bojů mezi Čechy a Poláky o Bohumín praví: "Nedovolíme, aby Německo stalo se jevištěm veskerých druhů podniků a bitev. Vláda koná přípravy k zajištění bezpečnosti našeho lidu proti polskému imperialismu, stejně jako proti Čechům."

Bohumín ale neleží na půdě Německa a nemůže být předmětem sporu mezi Němci a Čechy. Leží v historických hranicích zemí koruny české, na jejich zachování Čechové trvají a spravedlivý jejich nárok jistě bude potvrzen. Poláci ukázali, že nechtějí se držeti v mezích svých historických hranic a jejich imperialistické choutky přinesly jim již mnoho nesmání. Obsazení částí Slezska, hlavně uhelných dolů ostravských, bylo důsledkem imperialistických snah a bylo povinností Československa, aby brannou mocí obhájlili svoje spravedlivé nároky.

Londýn, 27. ledna. — Depesé Exchange telegrafické kanceláře z Kodaně cituje zprávy z Revalu, že Leon Trocký, bolševický ministr války a loďstva, přešel z Narvy dříve než město bylo dobyto, ale že téměř celý pluk rudých gard a množství jeho důstojníků bylo zajato.

Depesé připojuje, že bolševici vraždili měšťanstvo, jež zůstalo v Narvě, a také obyvatelstvo okolních vesnic, poněvadž lid nebyl s to zaplatit kontribuci jim určenou. Bolševici postupují nyní na Libavu, která bude obhajována nepochybně anglickou skadronou, jež se tam nalézá.

Zprávy z Basileje oznámily, že Trockému nepodařilo se uniknouti z Narvy a že zajat byl estoň-

ským vojskem. Předcházející estoňská zpráva ale udala, že se mu podařilo z Narvy uniknouti. Vigo, Španělsko, 27. ledna. — Oznamuje se, že bývalý portugalský král Manuel přijel do Portugalska v sobotu, překročiv Minho řeku v Caminha.

Londýn, 27. ledna. — Privátní sekretář bývalého krále portugalského oznámil, že Manuel dosud se nachází v Londýně a nemá v úmyslu odebrat se do Portugalska. Naproti tomu blíže přátelé bývalého krále, kteří až doposud popírali pověsti, že opustil Anglii, odepřeli večera ubitviti o zprávu, že vstoupil do Portugalska.

Lisabon, 27. ledna. — Portugalský kabinet resignoval. V úřední notě vláda praví, že monarchistická vláda v Braganza, Lisaboně a jiných místech byla sice potlačena, ale v jiných distriktech vojenské a občanské živly doposud se snaží obnoviti rozpor mezi republikány. Z toho důvodu členové kabinetu, nechtějice zeslabiti republikánské síly v přítomné vážné době, rozhodli se vzdáti úřadů, ale budou pokračovati ve vykonávání svých funkcí až do vytvoření nové vlády.

Royalistické hnutí na severu, které obmezeno bylo na Oporto a Braga, je nyní potlačováno republikánským vojskem, jež bylo tu soustředěno. Hnutí monarchistů bylo potlačeno v Lisaboně, kde oděly pýchoty, jízdy a dělostřelce obsadily v pondělí dvě pevnosti na Monsanto pahorku a vztýčily ve středu vlajku monarchistů. Tyto pevnosti se vzdaly v sobotu po silném bombardování vládním vojskem, kterému pomáhaly sbory námořní a battaliony občanských dobrovolníků, které nadšeně nabídky svoje služby k obhajobě republiky.

Hnutí toto mělo v důsledku sjezdení republikánských stran a urovnání jejich rozporů. V bojích v Lisaboně usmrčeno bylo dvanáct osob a poraněno něco přes padesát. Vojska v Lisabonu postupují nyní na sever. Telegrafní spojení s Oporto, Vianna, Braga a Vizeu je doporud přerušeno.

**Spojenci na severu
Ruska ustoupili**

Washington, D. C., 27. ledna. — Ústup sborů spojených z předních posic bitevních fronty u Archangelska je oznamován v úřední depesé právě došlo. Depesé tato jest potvrzením dřívějších neúředních zpráv. Silnější oddíly bolševiků provedly útok na sbory spojených asi 190 mil od Archangelska od tří stran. Napadené sbory spojené sestávaly z oddílů anglického, dvou setin amerického a dvou setin ruských. Spojenci neměli velkých ztrát a ustoupili na posice o něco dále na sever a další útoky bolševiků odrazili.

**Argentina vyveze
vůdce povstání**

Buenos Aires, 27. ledna. — Čtrnáct set vězňů, obviněných z podněcování nedávných dělnických nepokojů, nalézá se na palubě křižníku v zdejším přístavišti a čekají na deportaci, dle zprávy právě vydané. Většinu jich tvoří ruští židé. Také něco Španělů se mezi nimi nalézá.

Tato fotografie vyhublých těl anglických zajatců, kteří právě vrátili se do vlasti, ukazuje, jak bylo zacházeno s anglickými a jinými spojeneckými zajatci v Německu. Takové důkazy nepomohou Německu k potravina, o které tak vytrvale žádá.

Ploucí miny nebezpečím loď.

Paříž, 27. ledna. — Ploucí miny budou znamenati nebezpečí pro lodě v Atlantiku po příštích dvacet let. Zálivový proud zanášející podél pobřeží Evropy a mezi ostrovy v Atlantiku. Tak aspoň prohlásil kníže monacký, který koná studia o této záležitosti pro Akademii věd. Kníže monacký těší se ve vědeckém světě zvědomému jménu. Vykonal v posledních patnácti letech celou řadu významných plaveb, aby zjistil jistá fakta o mořských proudcích povrchových i spodních. Jeho knihovna o této otázce je jednou z nejlépejších na světě. Kníže monacký své doby sloužil ve španělském a francouzském loďstvu. "Miny, které odneseny byly proudy ze zálivu Gaskoňského a od pobřeží Portugalska, budou po dlouhou dobu se pohybovati mezi Evropou a Spojenými Státy", prohlásil kníže. "Lodi, ploucí mezi Spojenými Státy a Evropou, budou v největším nebezpečí nedaleko evropského pobřeží a ostrovů v Atlantiku."

Rádění bolševiků v Mitavě a Rize

Stockholm, 27. ledna. — Bolševici v Rize a Mitavě pokračují ve svém plnění a zhráství. Oznamuje se, že v Rize došlo k popravnímu jednání duchovních hodnostářů, jakož i sociálně demokratických vůdců. Velká část bolševických vojsk v baltických provinciích je tvořena čínskými a koreanskými žoldnéři, kteří si počínají nejzvrhileji. Většina Lotyšů, kteří sloužili v bolševické armádě, přešla k Estoňcům. Zprávy z Libavy sdělují, že Estoňsko zbaveno bylo bolševiků. Hungerburg dobyt byl estoňským vojskem. Estoňská vojska, která dobyla Narvy spolu s finskými dobrovolnickými sbory pod velením švédského důstojníka, plukovníka Ekstroma, pronásledují bolševiky, kteří nacházejí se na jiném ústupu.

Bolševici uváží nabídku spojenců

Paříž, 27. ledna. — Bolševický zahraniční ministr Čičerin poslal jiskrovou depesí zástupcům sovětu ve Švédsku, žádaje o potvrzení zprávy o rozhodnutí spojených v zájmu shromáždění zástupců různých ruských stran se zástupci spojených na ostrově Prinkipo, Čičerin prohlašuje, že jmenovaný ostrom nehodí se pro takovou schůzku, ja příliš stranou a vzdálen. Prohlašuje, že nabídka činěna jest ve chvíli, kdy bolševici jsou vítěznými nad svými nepřáteli, ale že poskytnuto bude jí pozorné uvážení. Protibolševičtí vůdci v Paříži doposud se stávají proti nabídce spojenců, ale má se za to, že vyhoví přání spojených.

PLÁN LÍGY NÁ- RODŮ SCHVÁLEN BYL KONFERENCÍ

Zvláštní výbor pověřen
byl vypracováním
podrobností.

Paříž, 27. ledna. — Mírová konference jednomyslně schválila záměr na vytvoření ligy národů. President Wilson a plukovník House jsou americkými členy komise, jež pověřena byla vypracováním podrobností. Celá řada resolucí, jednajících o lize národů, o vyšetřování za účelem zjištění zodpovědnosti za válku a porušení mezinárodního práva, jakož i o jiných předmětech, byla přijata konferencí beze změny.

Zasedání mírové konference bylo zahájeno o 3. hodině odpolední v Mírové síni paláce zahraničního ministerstva. Premier Clemenceau předsedal. Předběžný návrh pro vytvoření ligy národů, jak vydán byl úředně, zní:

"Konference po uvážení návrhů na vytvoření ligy národů se usnáší: Je nutno k udržení světového uspořádání, k nemuž sdružené vlády se shromáždily, aby liga národů byla vytvořena k vymáhání mezinárodních závazků a k opatření záruk proti válkám v budoucnosti. Liga tato má být vytvořena jako podstatná část všeobecné mírové smlouvy a má být otevřena každé civilizované národnosti, na kterou bude lze se spolehnouti, že pracovati bude v zájmu jejího lidu."

Členové ligy budou se scházeti v jistých obdobích k mezinárodním konferencím a budou mít trvalou organizaci a sekretáře k vyřizování její záležitosti v mezisjezdě. Konference z toho důvodu ustanovuje výbor zástupců sdružených vlád, aby vypracoval podrobnosti konstituce a funkce této ligy."

Výbor k vyšetření zodpovědnosti za válku bude mít po dvou zástupců každé z velmocí a pět zástupců ostatních spojených. — Výbor tento zjistí nejdříve původce války, dále fakta ohledně porušení zákonů a zvyků válečných centrálními mocnostmi na moři, souši a ve vzduchu, stanoví stupeň zodpovědnosti členů nepřátelských sborů, počítaje v to generální štáb a jiné osobnosti, jakkoliv vysoce postavené, jakož i zřízení tribunálu, který pověřen bude soudem nad těmito přestupky a učiní všechna jiná opatření, jichž potřeba se vyskytne během tohoto vyšetřování.

Jiný výbor zjistí "obnos náhrady, kterou nepřítel měl by zaplatiti, jakož i jeho platební schopnost a způsob, jak náhrada tato má být zaplácena." Zvláštní výbor pověřen bude vyšetřením industriálních otázek se stanoviska mezinárodního, stav zaměstnání a předběžnými pracemi k vytvoření

trvalého výboru mezinárodního, který by o této dělnické záležitosti rázu mezinárodního se staral. Jiný výbor pověřen byl vyšetřením záležitostí ve spojení se zřizováním mezinárodního režimu pro přístavy, vodní cesty a železnice, kde takového se jeví potřeba.

Československá voj- ska z Italie jdou domů

Padua, 27. ledna. — Československá armáda nedávno organizovaná, opustila italské bojiště a odjela do Prahy, hlavního města nové republiky Československé. Tato armáda, úplně opatřená a vyzbrojená Itálií jest pod velením generála Pioeionse. Důstojníci jsou většinou Italové. Než armáda odejela do Prahy, prezident československé republiky, T. G. Masaryk, dlouho konferoval s vůdci italské armády. Výsledek porady nebyl uveřejněn; hned po tom byli všichni Českoslovenští v italské armádě dáni do jedné brigády. Dosud 16 vlaků s vojáký opustilo italskou frontu a jsou na cestě do Prahy a další jednotky budou následovati, jakmile budou organizovány.

Znamý sokolský předák padl v boji

Washington, D. C., 27. ledna. — Z ministerstva československé Národní obrany se oznamuje: Od československého legionáře, který se dostal do Prahy až ze Sibíře, obdrželo mín. Nár. obrany několik zajímavých zpráv o osudu vynikajících sokolských pracovníků. — Znamý sokol bratr František Erben, o němž bylo tolik různých dohadů a zpráv, jest nyní v Jekatěrínburku a jest členem komise pro české názvosloví. Bratr Karel Starý, podle došlých zpráv, padl v bitvě u Samary. Bratr Douda, desátník u první útočné rotě, padl na frontě bakalské. Bratr Seidl dostal se z Ruska do Francie. — Česká vojska vydávají nyní v Rusku tři časopisy a to: "Československý deník", "Slovenské hlasy" a "Československý voják".

Pro rozšíření státního ústavu pro choromyslné

Lincoln, Neb., 27. ledna. — Očekává se, že tisíc vojáků s duševními poruchou vrátí se do Nebraska v důsledku zranění utrpených ve válce a pravděpodobně 300 z nich bude trvale choromyslných, dle zprávy kontrolní rady finančnímu výboru ve spojení se žádostí o povolení vyššího obnosu peněz na udržování státních ústavů pro choromyslné. Rada nemá dosud žádných přesných dat, ale zvěděla, že 50,000 případů duševní poruchy vyskytlo se v armádě, což naznačuje, že kolem 1,000 případů na každý stát.

SRBSKO UTRPĚ- LO VELKÉ ZTRÁ- TY BĚHEM VÁLKY

Mělo největší poměrné
ztráty ze všech národů
v mužné síle.

Ženeva, 27. ledna. — Zráta, kterou utrpělo Srbsko během války, je odhadována Milošem Savčičem, členem ústředního srbského výboru rekonstrukčního, na 10 bilionů franků. V tomto počtení zahrnut ale náklad na válku a půjčky, jež Srbsko obdrželo od spojenců.

Savčič tvrdí, že přítomná hodnota srbského majetku byla dvojnásobná před svým zničením, čili 20 bilionů franků. "Srbsko a Černá Hora," prohlásil p. Savčič, "mělo větší poměrné ztráty na lidských životech, nežli kterýkoliv ze spojenců. Srbsko samotné ztratilo nějakých 320,000 mužů až do příchodu na ostrov Korfu v roce 1916. Jedna polovina daně platěbho občanstva a třetina jeho obyvatelstva vůbec zahynula následkem nemoci, epidemii a neslychaných násilností nepřítelů v době vpádu do země roku 1914 a během následujících tří let panství Bulharů, Rakušanů a Maďarů."

Nepřítel Srbska snažil se nejenom zničiti zemi hospodářsky, ale i vyhubiti její obyvatelstvo, tak aby na vždy odstranili překážku na cestě do Bagdadu. Znovuvybudování Srbska bude vyžadovati značné dlouhé doby. Nepřítel musí vrátiti všechno, co odnesl ze srbských muzeí, knihoven, univerzity, škol a kostelů a všechno, co bylo zničeno, musí býti nahrazeno. Bulharů, Rakušanů a Maďarů musí vrátiti dobytek, který si přisvojili a krom toho musí zaplatiti škodu na lesích, vinicích a sadech, kterou způsobili. Zemědělské stroje musí být nahrazeny.

Spojenci musí opatřiti hladověcímu obyvatelstvu potraviny, jakož i šatstvo v době nejbližší. Stejně také je třeba léků. Zničené osady musí býti znovu vybudovány. Peněžní ústavy musí býti opatřeny penězi, tak aby bylo možno zahájit činnost v obchodě, průmyslu a zemědělství. Hodnota jedné úrody v Srbsku je 1,600,000,000 franků a nepřítel zmočil se tří úrod. Větelci krom toho zničili 130,000 koní, 6 milionů ovcí a koz, 2 miliony vepřů, 1,300,000 kusů hovřího dobytka a více jak 8 milionů kusů drůbeže. Nepřítel odnesl nebo zničil průmyslových výrobků v ceně 750,000,000 franků. Škoda na privátním majetku, jako nábytku a strojích, odhaduje se na 400 milionů franků. Nepřítel odnesl ze Srbska veškeru stříbrnou měnu v ceně asi 30 milionů franků a klenotů asi za stejnou cenu. Srbsko má nyní 100,000 mrzáků a 150,000 sirotků, o které musí pečovati. Spojenci vedle toho musí přimůtiti nepřítel, aby napravil škodu na cestách, mostech, tunelech a železnicích a vrátil železniční vozy a lokomotivy, kterých se zmocnil.

Občanská válka v Portugalsku

Madrid, 27. ledna. — Republikánská vojska zmocnila se Monsanto pahorku a zajala velké množství monarchistů, dle depesé z Lisabonu. Zbytek monarchistů je na útěku. Dělostřelcevo je jejich padlo do mocí republikánského vojska. Mezi zajatými nachází se Ayres Ornelas, zástupce bývalého krále Manuela. Hrabě Monsuraz, jeden z náčelníků monarchistů, byl usmrcen. Republikánská vojska v Coimbra dala se na pochod směrem severním a porazila vojska monarchistů nedaleko Aveiro.